

JC-113

January-2021

B.A., Sem.-V

CC-305 : Gujarati

'નંદ બત્રીસી' – શામળ

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ – 1

નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોના વિગતે જવાબ લખો :

42

1. શામળના જીવન અને કવન વિશે વિગતે નોંધ લખો.
2. પદ્યવાર્તાના લક્ષણોનો પરિચય કરાવી તેના ઉદભવ અને વિકાસ વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો.
3. 'નંદબત્રીસી' ને નજર સમક્ષ રાખી શામળની પદ્યવાર્તાકાર તરફની સિદ્ધિ અને મર્યાદા વિગતે વર્ણવો.
4. નંદરાજ અને પદ્મિની બંનેનું પાત્રલેખન કરો.
5. 'નંદબત્રીસી' ના ગૌણ પાત્રો વિશે વાત કરી શામળની પાત્રલેખનકળાનો પરિચય કરાવો.
6. 'નંદબત્રીસી' માં રજૂ થયેલ સમસ્યાઓ અને સુભાષિતો.
7. બંને પંક્તિઓનો વિચારવિસ્તાર કરો.
  - (1) 'હું માનવી માનવ થાઉં તો ઘણું'
  - (2) 'કંઈ લાખો નિરાશામાં અમર આશા છુપાઈ છે.'
8. નીચેની બંને પંક્તિઓનો વિચારવિસ્તાર કરો :
  - (1) 'મો સમ કોન કુટિલ ખલ કામી'
  - (2) 'ઊંચી નીચી ફર્યા કરે, જીવનની ઘટમાળ,
ભરતી એની ઓટ છે, ઓટ પછી જીવાળ.'

વિભાગ – 2

9. નીચેનામાંથી ગમે તે આઠ પ્રશ્નોના યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો :

8

- (1) શામળ ભટ્ટનો જન્મ ક્યાં થયો હતો ?
  - (a) મહુધા
  - (b) ખેડા
  - (c) સિંહુજ
  - (d) વેંગાણપુર (ગોમતીપુર)
- (2) શામળને આર્થિક સહાય અને આશ્રય કોણે આપ્યો હતો ?
  - (a) ભગવાનદાસ
  - (b) રખીદાસ
  - (c) જમનાદાસ
  - (d) બબલદાસ
- (3) અભ્યાસક્રમમાં છે તે 'નંદબત્રીસી' નું સંપાદન કોણે કર્યું છે ?
  - (a) કીર્તિદાબેન શાહ
  - (b) જયંત કોઠારી
  - (c) ચંદ્રકાન્ત શેઠ
  - (d) ધીરુબહેન પટેલ

- (4) 'નંદબત્રીસી'નું કથાવસ્તુ કુલ કેટલી કડીઓમાં વિસ્તરેલું છે ?
 (a) 262 (b) 362 (c) 462 (d) 562
- (5) 'નંદબત્રીસી'ની નાયિકાનું નામ શું છે ?
 (a) સુલોચના (b) પદ્મિની (c) કામિની (d) ભામિની
- (6) શામળનો જન્મ કઈ જ્ઞાતિમાં થયો હતો ?
 (a) શ્રીગોડ બ્રાહ્મણ (b) ઔદિચ્ય બ્રાહ્મણ
 (c) તપોધન બ્રાહ્મણ (d) નાગર બ્રાહ્મણ
- (7) શામળના માતાનું નામ શું હતું ?
 (a) આનંદીબેન (b) અનસૂયાબેન (c) આનંદીબાઈ (d) અનસૂયાબાઈ
- (8) શામળના ગુરુનું નામ શું હતું ?
 (a) મોટા ભટ્ટ (b) નાના ભટ્ટ (c) જમનાદાસ (d) ભગવાનદાસ
- (9) શામળનો કોની સાથેનો સાહિત્યિક ઝઘડો જાણીતો છે ?
 (a) ભાલણ (b) નાકર (c) અખો (d) પ્રેમાનંદ
- (10) શામળની કઈ કૃતિને ગુજરાતી સાહિત્યની અરેબિયન નાઈટ્સ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે ?
 (a) 'સિંહાસન બત્રીસી' (b) 'સૂડા બહોતેરી'
 (c) 'નંદબત્રીસી' (d) 'મદનમોહના'
- (11) ધોબી પદ્મિનીના કપડાં કયા સમયે ધોતો હોય છે ?
 (a) વહેલી સવાર (b) બપોર (c) સાંજ (d) મધરાત
- (12) નંદરાજા પ્રધાનના મહેલમાં આવે છે ત્યારે પદ્મિની સાથે કોણ હોય છે ?
 (a) પોપટ (b) વિરોચન (c) નેનસુખ (d) મહાસુખ
- (13) પ્રધાનના સસરાનું નામ શું હતું ?
 (a) મહાસુખ (b) ધનસુખ (c) નેનસુખ (d) મહાસુખ
- (14) પ્રધાન રાજાનું ખૂન કરી તેના શબને કયા વૃક્ષ નીચે દાટી દે છે ?
 (a) ચંપાના (b) વડના (c) પીપળાના (d) આંબાના
- (15) પદ્મિનીની કથા સાંભળી શેષનાગ પાતાળમાંથી કોનું રૂપ લઈને આવે છે ?
 (a) વૈદ્ય (b) પોપટ (c) અવધૂત (d) મહાજન
- (16) નંદરાયના અસ્થિનું વિસર્જન કઈ નદીમાં કરવામાં આવે છે ?
 (a) ગંગા (b) જમના (c) ગોમતી (d) કાવેરી

Seat No. : _____

JC-113

January-2021

B.A., Sem.-V

CC-305 : Gujarati

(‘સમુદ્રાન્તિકે’ – ધ્રુવ ભટ્ટ)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ – 1

કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

1. નવલકથાની વિકાસરેખા વિગતે લખો. 14
2. નવલકથાના ઘટકતત્ત્વોનો પરિચય આપો. 14
3. ધ્રુવ ભટ્ટના જીવનની વિગતો આપી, એના સર્જનને મૂલવો. 14
4. ‘સમુદ્રાન્તિકે’ની સર્વાંગીણ સમીક્ષા કરો. 14
5. ‘સમુદ્રાન્તિકે’નું કથાવસ્તુ તમારા શબ્દોમાં લખો. 14
6. ‘સમુદ્રાન્તિકે’ની પાત્ર સૃષ્ટિ વિશે વિગતે નોંધ લખો. 14
7. ટૂંકનોંધ લખો : 14
  - (1) ‘સમુદ્રાન્તિકે’ની ભાષા
  - (2) ‘સમુદ્રાન્તિકે’માં પર્યાવરણીય ચિંતા
8. વિચારવિસ્તાર કરો. 14
  - (1) ‘ચંડે પડે માનવી જીભ વંડે’
  - (2) ‘સિદ્ધિ તેને જઈ વરે જે પરસેવે નહાય.’

વિભાગ – 2

9. હેતુલક્ષી પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (કોઈપણ 8) 8
  - (1) ધ્રુવ ભટ્ટનો જન્મ કઈ સાલમાં થયો હતો ?
(a) 1942 (b) 1945 (c) 1947 (d) 1948
  - (2) ધ્રુવ ભટ્ટનું જન્મસ્થળ જણાવો.
(a) ભાવનગર (b) વિદ્યાનગર (c) જામનગર (d) નીંગાળા
  - (3) ધ્રુવ ભટ્ટની કંઈ નવલકથા પરથી ફિલ્મ બની છે ?
(a) અકૂપાર (b) સમુદ્રાન્તિકે (c) તત્ત્વમસી (d) કર્ણલોક

JC-113

3

P.T.O.

- (4) 'સમુદ્રાન્તિકે'નું પ્રકાશન વર્ષ જણાવો.
 (a) 1985 (b) 1993 (c) 1998 (d) 2000
- (5) 'સમુદ્રાન્તિકે'માં કુલ કેટલાં પ્રકરણ છે ?
 (a) 22 (b) 24 (c) 25 (d) 28
- (6) 'સમુદ્રાન્તિકે'માં આવતાં ઘોડાનું નામ લખો.
 (a) કબીરા (b) તેજી (c) ભુરી (d) તોખાર
- (7) હવેલીના માલિક કોણ હતા ?
 (a) અવલ (b) કિખ્નો (c) બેલી (d) હાદા ભટ્ટ
- (8) કથાનાયકને શિયાળબેટ કોણ લઈ ગયું ?
 (a) સબૂર (b) નુરભાઈ (c) કિખ્ના (d) અવલ
- (9) નુરભાઈને કયું પંખી એ મલકમાં જોવાની ઈચ્છા હતી ?
 (a) મોર (b) ચકલી (c) દૂધરાજ (d) પીળક
- (10) 'સમુદ્રાન્તિકે'માં ક્યાંના દરિયાઈ કાંઠાનું વર્ણન છે ?
 (a) મુંબઈ (b) વલસાડ (c) ગોવા (d) સૌરાષ્ટ્ર
- (11) વિષ્ણુ કોનો પુત્ર હતો ?
 (a) હાદા ભટ્ટ (b) અવલ (c) સબૂર (d) નુરભાઈ
- (12) હવેલીનો પગી કોણ હતો ?
 (a) નુરભાઈ (b) સરવણ (c) સબૂર (d) ઈસ્માઈલ
- (13) 'તે લઈ લે ને આયો તને કોઈ ના ન પાડે' – કોણ બોલે છે ?
 (a) વાલબાઈ (b) જાનબાઈ (c) જાનકી (d) અવલ
- (14) 'સમુદ્રાન્તિકે' માં કોને સાપ કરડે છે ?
 (a) સબૂર (b) કિખ્ના (c) વિષ્ણુ (d) નુરભાઈ
- (15) 'સમુદ્રાન્તિકે' માં કોણ પથ્થરમાં ખેતી કરે છે ?
 (a) સરવણ (b) નુરભાઈ (c) સબૂર (d) કિખ્ના
- (16) કથા નાયકની પત્નીનું નામ જણાવો.
 (a) શીલા (b) વીણા (c) લક્ષ્મી (d) પૂજા